

Carl X Gustafs-monumentets invigning i Uddevalla tisdagen den 31 augusti 19...

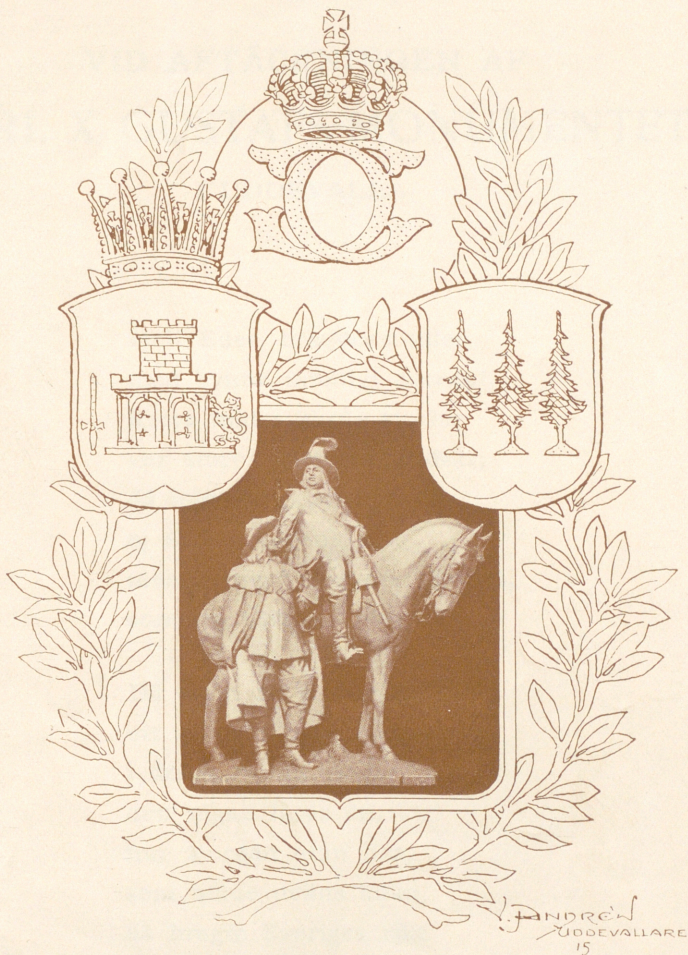
*81 C a Br. qv. 1915 Carl X Gustaf
konung af Sverige*

National Library
of Sweden

KARL X GUSTAF

Vitt. Su.
Vers.
Hingl.
Karl. I.
(181.)
1915
4

CARL X GUSTAFS MONUMENTETS
INVIGNING
I
UDDEVALLA

TISDAGEN DEN 31 AUGUSTI
1915

CENTRALTRYCKERIET, STOCKHOLM 1915.

VID AFTÄCKNINGEN AF
CARL X GUSTAFS-MONUMENTET

I UDDEVALLA.

Hell Eder, bragdens tider,
med kynne manligt svenskt,
hvars mål i hårda strider
var stort och fosterländskt;
då ingen fruktan spordes,
ej söktes någons nåd,
men månet storverk gjordes,
som nu nämns öfverdåd!

Då vann en trofast moder
ett saknadt barn igen:
i dessa gjutna stoder
den sagan läses än,
hur stordåd utan like,
som böjde oväns knän,
då bragte Sveriges rike
det fagra Bohuslän.

Carl Gustafs hjältesinne
och Eric Dahlbergs tro
skall som vårt största minne
i dessa bygder bo:
de lott och del oss gifvit
i moder Sveas hus,
hvars skatter våra blifvit
af ära, bragd och ljus.

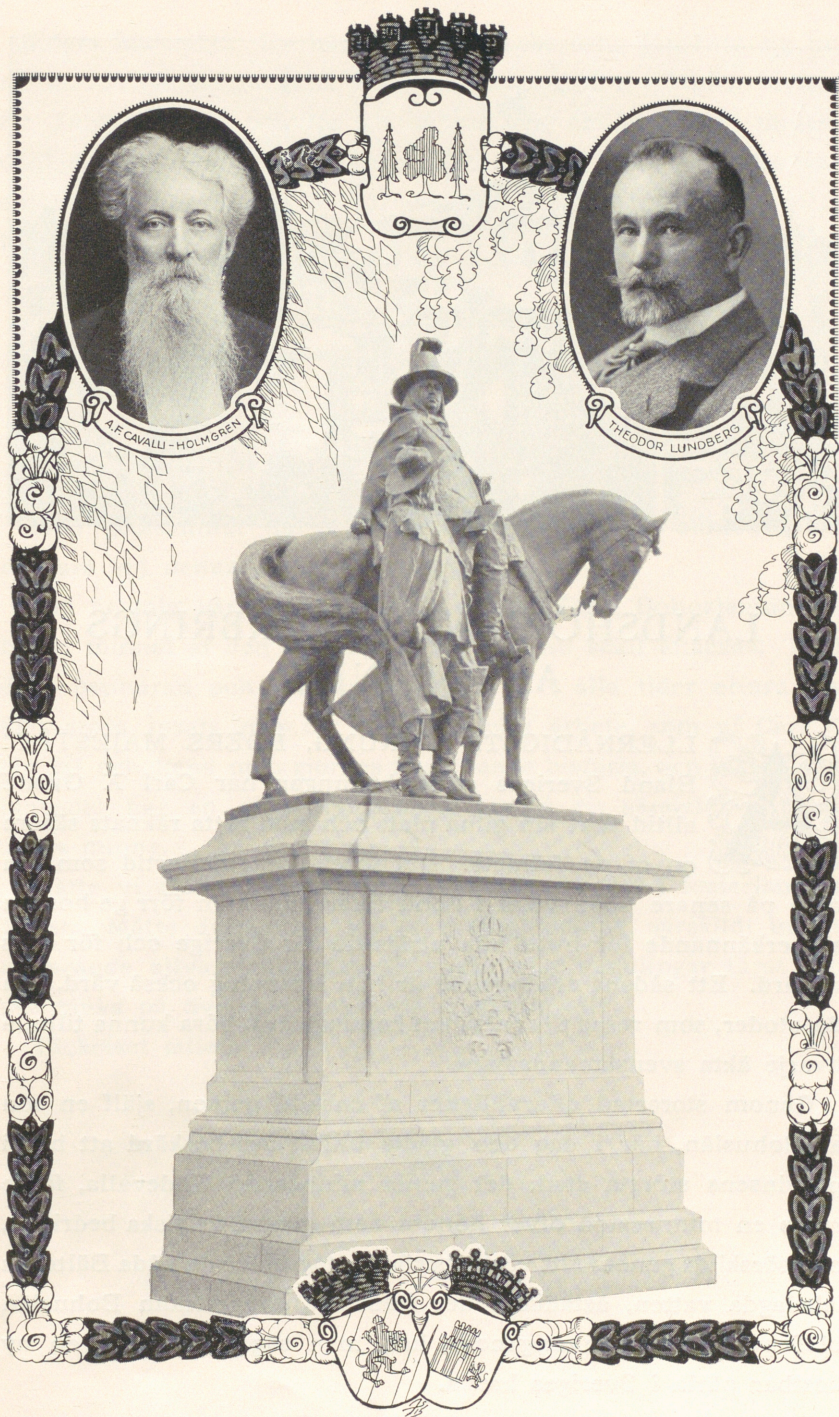
I stridens eld och lågor
förbundet fick sitt dop.
I motgångs storm och vågor
allt mer vi växte hop.
Oss enar nu en vilja
utöfver viljor stark:
ej eld och svärd skall skilja
vår bygd från Sveriges mark.

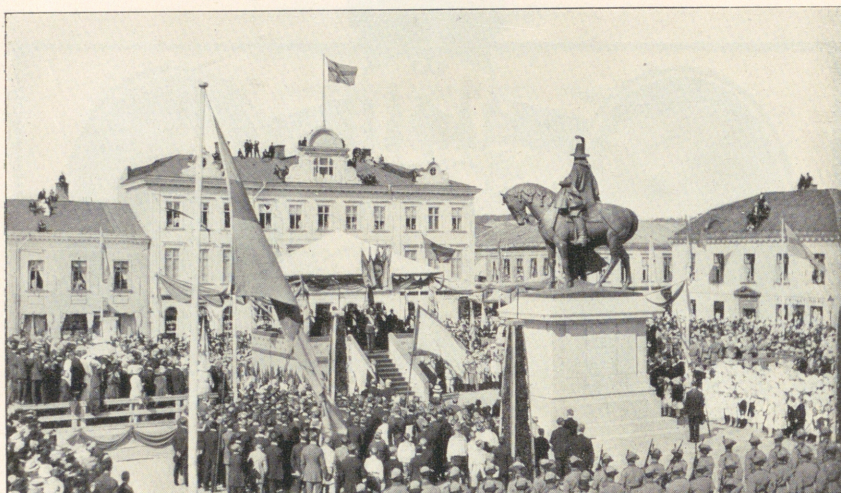
Från Bohus gamla skansar
allt upp till Kosteriskär;
bak våra klippors pansar,
där jorden skördar bär,
skall Sverige äga söner
med fädrens kraft och mod,
som offra hjärtats böner
och, när det kräfs, sitt blod.

Se, här på gångarn rider
den kungen käck och bård,
som lyste nya tider
kring åldrigt Oddevold.
Ett helt och enadt Sverige
han gifvit oss i arf.
Det värde vi och värje
i sena tidehvarf.

EDVARD EVERS.

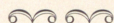

LANDSHÖFDING LAGERBRINGS ANFÖRANDE.

ALLERNÅDIGSTE KONUNG, EDERS MAJESTÄT!
Bland Sveriges store konungar har Carl X Gustaf alltid haft sin gifna plats och med rätta räknats såsom en af de främste. Det förefaller emellertid som om man på senare tiden velat i ännu rikare mått än förr ge honom sitt erkännande för hvad han uträttade för Sverige och för dess välfärd. Ett sådant erkännande är han i sanning också värd, och de stoder, som resas till en sådan konungs ära, böra kunna tilltala hvarje äkta svenskmannasinne.

Genom storartad offervillighet af enskild person, själf en son af Bohuslän, har i dag den glädje blifvit oss beskärd att här i provinsens största stad, det gamla minnesrika Uddevalla, få se resas en minnesstod öfver honom, som genom krigiska bedrifter, och särskildt genom sitt världsberömda tåg öfver de båda Bältenas isbelagda vatten, åstadkom det fredsslut, hvarigenom Bohuslän blef svenskt och hvarigenom, kan man säga, infogades en ny kostbar pärla i Sveriges krona.

Eders Majestät! De här församlade skarorna förvänta sig nu att få se hjältekonungens välkända drag, gjutna i brons, blottas för deras blickar, och för att så må ske, anhåller jag i underdånighet, att Sveriges nu regerande konung, som till allas vår stora glädje behagat själf närvara vid dagens högtidlighet, ville bjuda tackelset falla.

H. M. KONUNGENS TAL.

Med tacksamhet har jag mottagit eder vänliga anmodan att närvara vid denna dagens högtidlighet.

Det är mig kärt att tillsammans med Eder, Bohuslänningar, hedra minnet af den konung, hvars bild nu skall aftäckas. Med djup beundran och tacksamhet skola vi i alla tider erinra oss den stora insats och det betydelsefulla arbete, som af Carl X Gustaf och hans män gjordes i vårt lands historia, och just denna landsdel har en gifven anledning att på ett särskildt sätt ära deras minne.

Mätte vi aldrig glömma våra förfäders gärning i fosterlandets tjänst. Mätte detta vara oss en kraftig maning, särskildt under nuvarande allvarsfyllda tid, att i alla våra handlingar först och sist tänka på Sveriges lycka och framtida väl!

Täckelset falle!

BÄLTGÅNGAREN.

VID STATYINVIGNINGEN I UDDEVALLA.

Det var tionde Carl, han satt frodig och tung
på sin breda och frustande häst.
Han var härskarehet, han var krigarekung,
och han trufdes i slaktningen bäst.
Han kom söderifrån, stod på Jyllands kust,
och framför låg det bågnande Bält.
Köpenhamn var hans mål, och han tändes af lust
att gå fram öfver isarnes fält.

Generalerna tog han för färden i råd.
»Skall till Själland jag gå eller ej?»
Ifrån Wrangel och Ulfeld kom ohågan bråd:
»Majestät, täckes höra oss — nej!
Bättre bida, tills vattnet går öppet och fritt
och vår flotta den danska kan slå,
än riskera vårt folk, ty i luften är blidt
och rättnu gunga vågorna blå».

Men vid konungens sida stod Dahlberg så trygg.
»Majestät! Jag mätt isar på haf.
Öfver sunden jag ridit på springarens rygg,
och mig följde kolonnen i traf.
Med den Allgodes hjälp, om det fryser i natt,
må vi tåga. Den nåden mig gif,
att armén visa väg öfver farliga gatt.
Går det illa, tag gärna mitt lif!»

Då slog konungen händerna samman och sad':
»Nu, bror Fredrik, vi snart talas vid
uppå svenska så god!» Så drog hären åstad
under stjärnor i vinternattsfrid.
Och soldaten ej skalf, där på vidden han gick,
ej han räddes för lurande vak.
Uti spetsen red Dahlberg, hans spanande blick
ledde tåget på isarnes tak.

Det var tionde Carl, han på Sjöllands kust
stod med trofasta hären till slut.
Honom mötte de danske, de hade ej lust
till en täflan med kulor och krut.
Nu de bådo om fred med den bragdrike drott,
till det gamla Roskilde det bar.
Där fick Sverige den gräns, som det passade godt,
där blef kartan vid kusterna klar.

Där blef Bohuslän svenskt, och det så skall förbli,
hvad än möter i framtida år.
Om oss fiende hotar, vi värna oss vi,
ty den bygden, den bygden är vår
Den är Bältgångar'ns arf, åt oss alla han gaf
denna härliga, klippiga strand.
Han oss röjde en väg till det västliga haf,
allt med huggar'n i trotsande hand.

Han må äras i bok, han må rosas vid härd
lika mycket som kungarne tre:
den, som byggde vårt land, den, som lyfte Guds svärd,
den, som stred, lik ett lejon att se.
Ej står Carlsagans tionde efter, ithy
att han ristade frihetens blad.
Så må hyllningen brusa kring drottens staty
uti Oddevolds urgamla stad!

FREDRIK NYCANDER.

MARSCH

VID CARL X GUSTAFS-MONUMENTETTS AFTÄCKNING

KOMPONERAD AF RUD. NYSTRÖM.

The musical score is written for piano and consists of several systems of staves. The first system is marked *Piano*. The score includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings. A *Trio* section begins in the lower part of the page, marked with a key signature change and a *cresc.* marking. The score concludes with the instruction *Al Fine* and a final flourish.

TELEGRAM

MED ANLEDNING AF STATYAFTÄCKNINGEN.

»UDDEVALLA STADSFULLMÄKTIGE,

U d d e v a l l a.

I tankarna närvarande, då Bohusläns första, fosterländska minnesstod aftäckes, sänder jag följande hälsning. Måtte bohuslänningarnes lösen alltid förblifva: Med Gud för kung och fosterland! Lefve Sverige! Lefve Bohuslän!

CAVALLI-HOLMGREN.»

GROSSHANDLAREN A. F. CAVALLI-HOLMGREN,

S t o c k h o l m.

Vid aftäckandet af det storstilade Carl X Gustafs-monumentet i dag har Ni, genom hvars enastående frikostighet detsamma kommit till stånd, varit i tusentals tacksamma bohuslänningars hågkomst. Eder vackra tanke att skänka Bohuslän ett minnesmärke öfver den fräjdade konung, genom hvilken vi blifvit svenskar, är på det mest imponerande sätt realiserad, och Edert namn skall därigenom för framtiden inom länet bevaras i tacksam hågkomst. Lifligt beklagande att ej i dag ha haft glädjen se Eder vid invigningshögtidligheten, åt hvilken Hans Maj:t Konungens närvaro skänkt ökad glans, beder jag å Uddevalla stads vägnar Eder härmed mottaga vår varma hyllning och tacksamhet, helt visst delad af alla länets invånare med hjärta för dess stora minnen. Hell den varmhjärtade donatorn, hembygdsvännen, konstvännen!

TURE MALMGREN,
Stadsfullmäktiges ordförande.

PROFESSOR THEODOR LUNDBERG

Grand Hôtel,

U d d e v a l l a.

Kungl. Akademien för de fria konsterna sänder Carl X:s stodens skapare sina varmaste lyckönskningar till väl förrättadt värf och gläder sig åt den hyllning som säkerligen i dag ägnats den man, åt hvilken den unga bildhuggarskolans utbildning blifvit anförtrodd.

FREDRIK C:LSON WACHTMEISTER.

LUDVIG LOOSTRÖM.

TELEGRAM

RECEIVED AT STATIONER'S OFFICE

STATIONER'S OFFICE

1888

TO THE EDITOR OF THE TELEGRAM
FROM THE EDITOR OF THE TELEGRAM
RE: THE TELEGRAM

TO THE EDITOR OF THE TELEGRAM
FROM THE EDITOR OF THE TELEGRAM
RE: THE TELEGRAM

TO THE EDITOR OF THE TELEGRAM
FROM THE EDITOR OF THE TELEGRAM
RE: THE TELEGRAM